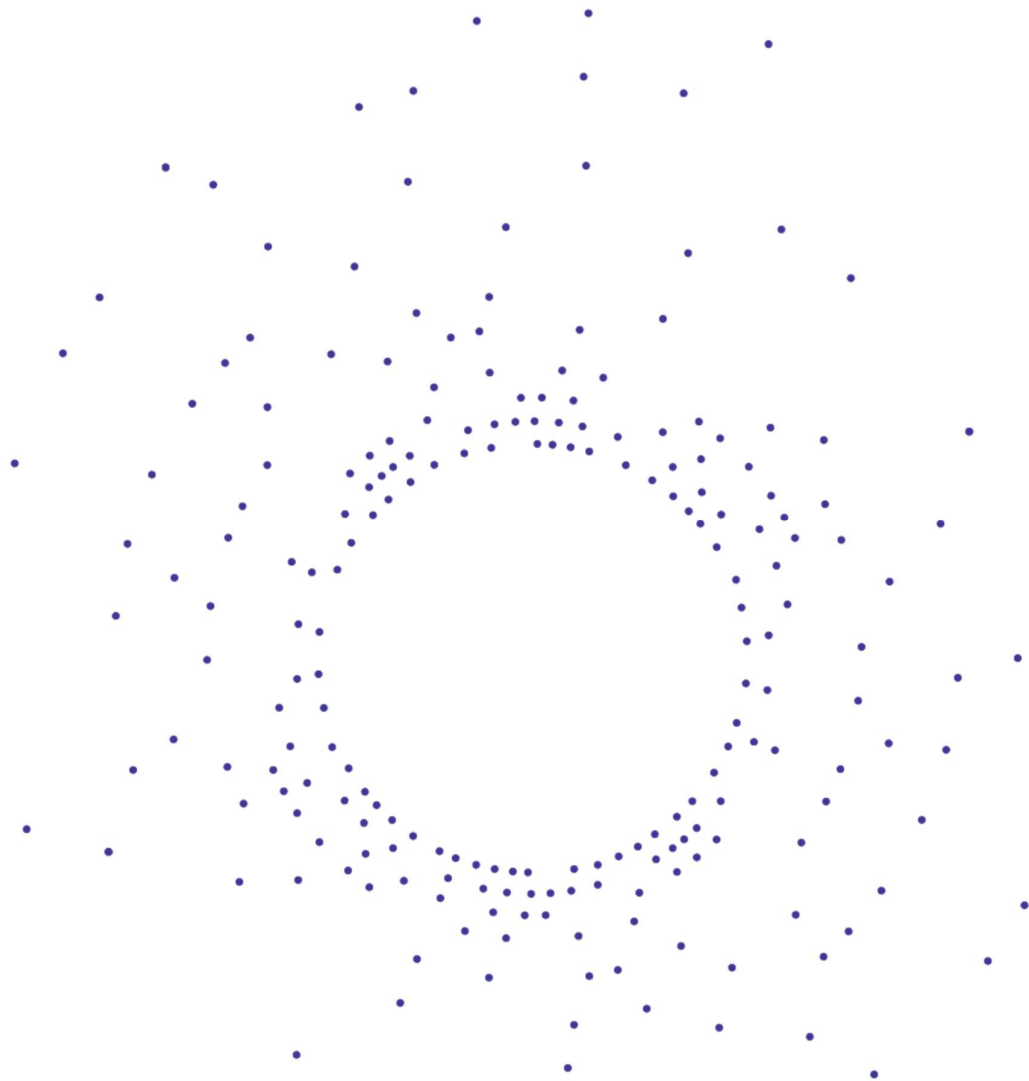

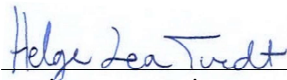
Evaluering av nærmiljøtilskudd for Storhaug bydel

Helge Lea Tvedt

Prosjekttittel: Evaluering av nærmiljøtilskudd for Storhaug bydel
Prosjektnummer: 101255
Institusjon: NORCE Norwegian Research Centre AS
Oppdragsgiver(e): Stavanger kommune
Gradering: Åpen
Rapportnr.: 014/2019
ISBN: ISBN: 978-82-490-0930-5
Antall sider: 18
Kvalitetssikrer: Kjersti Melberg

Stavanger, 20.02.2019

Helge Lea Tvedt
prosjektleder

Kjersti Melberg
leder

©Kopiering er kun tillatt etter avtale med NORCE eller oppdragsgiver.
Vår forskning er sertifisert etter et kvalitetssystem basert på NS-EN ISO 9001 og NS-EN ISO 14001:2004

Innhold

1. Innledning	1
2. Metode og datagrunnlag	1
3. Størrelser og beløp	3
4. Hvem søker, og hva søkes det om?	5
5. Geografisk fordeling av tilskuddene	7
6. Evaluering av nærmiljøtilskudd	8
7. Konklusjon og innspill til det videre arbeidet	14
8. Referanser	14

1. Innledning

I perioden 2015 – 2018 har Stavanger kommune bevilget 2 millioner kroner i nærmiljøtilskudd til Storhaug bydel. Tilskuddene har vært rettet mot ulike aktører som ønsker å gjennomføre sosiale, miljømessige og fysiske tiltak som støtter opp om satsingen for et levekårsløft i bydelen. Formålet med tilskuddsordningen har vært å bidra til:

- Attraktive, åpne og inkluderende møteplasser for sosiale, kulturelle og fysiske aktiviteter.
- Økt aktivitet og ny giv blant beboer- og velforeninger, frivillige lag og organisasjoner, næringsliv og andre aktører.
- Lokalt engasjementet og dugnadsinnsats.

I utlysningsteksten for tilskuddsordningen påpekes det videre at tiltak som kan bidra til å utjevne sosial ulikhet, særlig blant barn og unge, vil bli prioritert. Ordningen henvender seg til beboer- og velforeninger, frivillige lag og organisasjoner, næringsliv og andre aktører som ønsker å bidra til levekårsløft i bydelen.

Som del av det strategiske arbeidet med områdesatsing i bydelen ønsker Stavanger kommune å evaluere tilskuddsordningen. Evalueringen vil innledningsvis gjennomgå tilskuddsordningen med henblikk på kvantitative data, samt opplysninger om søkere, mottakere og tiltak tilknyttet tilskuddsordningen. Videre vil evalueringen drøfte effekten av tilskuddene og vurdere hensikten med ordningen i henhold til kriteriene i utlysningsteksten. Evalueringen av tilskuddsordningen gjelder for perioden 01.01. 2015 – 31.12.2018 og vil basere seg på innsamlede intervjudata, samt data og informasjon innhentet fra Stavanger kommune. Evalueringen er gjennomført av samfunnsgeograf Helge L. Tvedt ved NORCE Samfunn i tidsrommet 14.01.19 – 20.02.19

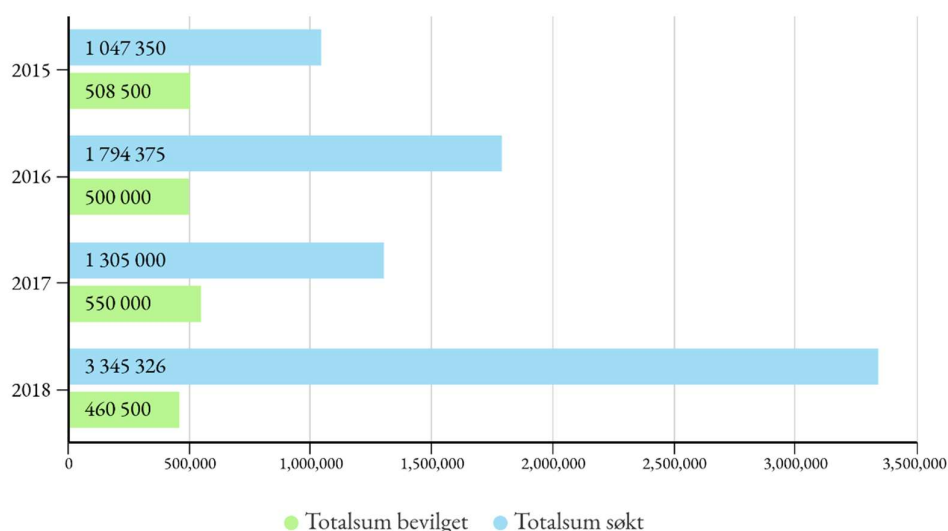
2. Metode og datagrunnlag

Rapporten baserer seg på informasjon og data innhentet fra flere kilder. Innledningsvis i rapporten benyttes det *kvantitative opplysninger, samt informasjon om søkere, og tilskudd* innhentet fra Stavanger kommune. Dataene fra kommunen er bearbeidet og fremstilt med utgangspunkt i å vise mønstre som er relevant for evalueringen, deriblant geografisk fordeling av midlene, sentrale søkergrupper, og fordeling av type tiltak og nedslagsfelt. Videre utgjør *eksempler på innvilgede- og avslåtte søknader* innhentet fra kommunen en sentral del av datagrunnlaget. Disse søknadene er gjennomgått med særlig henblikk på formål, forventede effekter og budsjett for å få bedre innsikt i hva nærmiljøtilskuddene konkret brukes til. Søknadene har og spilt en viktig rolle for å komme i kontakt med søkere- og brukere av tiltakene det er søkt midler om. Ved siden av materialet som er tilsendt fra kommunen baserer rapporten seg på *data fra 19 telefonintervju* med informanter som har inngående kjennskap til tilskuddsordningen, deriblant forvaltere-, søkere- og brukere av utvalgte nærmiljøtilskudd i bydelen. Gjennomsnittlig intervjuetid var 24 minutter, men varigheten varierte mellom 8 minutter og en time. I alt 32 forskjellige tiltak av ulik type og

nedslagsfelt (tabell 1) ble diskutert under intervjuene. Person- og organisasjonsnavn vil ikke bli benyttet av anonymitetshensyn.

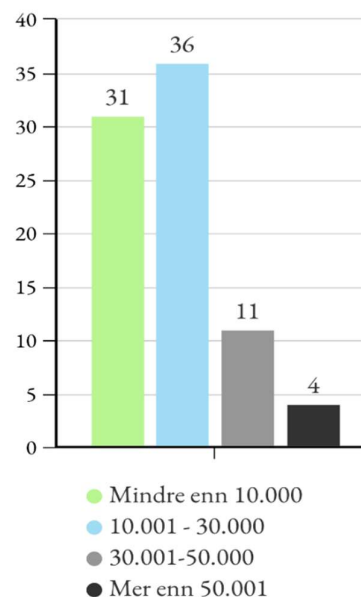
3. Størrelser og beløp

De siste fire årene er det årlig bevilget rundt en halv million kroner i nærmiljøtilskudd til Storhaug bydel. Totalt er det bevilget i overkant av 2 millioner kroner i nærmiljøtilskudd til bydelen i denne perioden, av en total søkersum på om lag 7,5 millioner kroner. Kommunen har mottatt 123 søknader, hvorav 82 av disse har fått hele eller deler av beløpet innvilget, mens 41 har fått avslag. Dette innebærer at hele 67 prosent av søknadene helt eller delvis har mottatt støtte, selv om denne støtten kun utgjør 27 prosent av den totale søkersummen. Denne forskjellen skyldes først og fremst at flere av søknadene etterspør et høyere beløp enn det som tildeles, samt at flere av søknadene med avslag etterspør relativt store beløper som dels ligger utenfor rammen av støtteordningen.

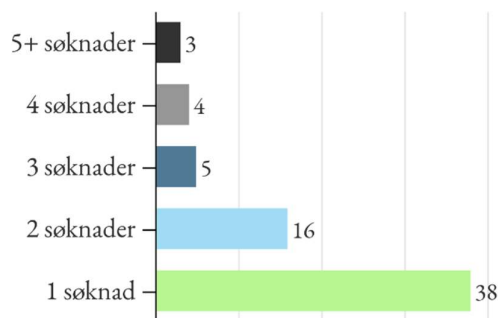
Figur 1: I perioden 2015-2018 ble det bevilget i overkant av 2 millioner i nærmiljøtilskudd til Storhaug bydel av en total søkersum på om lag 7,5 millioner kroner

Beløpene som er tildelt er mellom kroner 2 500 og 200 000. De fleste tilskuddene (67 av 82) er i størrelsesordenen 30 000 eller lavere (figur 2). Av disse 67 tilskuddene er omtrent halvparten under 10 000. Til sammenligning er det kun 15 søknader som har mottatt mer enn 30 000, hvorav kun 4 av disse har vært mer enn 50 000 (figur 2). De største tilskuddene har gjerne vært rettet mot oppgradering av uteareal, som for eksempel utbedring- og etablering av lekeplasser, parker og grøntområder. Prosjekter med lavere budsjett er gjerne knyttet til mindre enkeltstående tiltak, eksempelvis juleforestillinger, nabolagsfester, kurs og andre sosiale- og kulturelle arrangementer. En del av disse arrangementene har gjerne behov for å dekke mindre utgifter knyttet til for eksempel leie av utstyr, honorarer,

Figur 2: Nærmiljøtilskudd etter størrelsesorden.

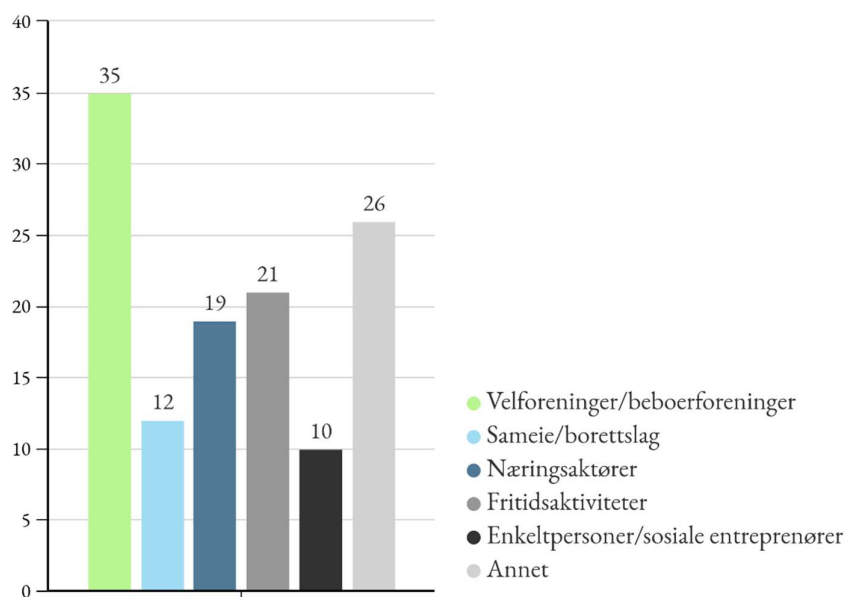
aktivitetsmateriell, mat og drikke, samt administrering. I flere tilfeller har initiativtakere søkt, og mottatt støtte, til å videreføre arrangementer. Dette betyr at flere av de 82 tiltakene har samme søker, gjerne knyttet til gjennomføring av lignende eller tilsvarende arrangement som ble gjennomført året før. En oversikt over antall søknader som er sendt inn av samme søker finnes i figur 3. De siste fire årene har tre søkere til sammen sendt inn mer enn 15 søknader om nærmiljøtilskudd. Fire søkere har sendt inn fire søknader hver, og står dermed for 16 av de totalt 123 søknadene som kommunen har mottatt.

Figur 3: Antall søknader som er sendt inn av samme søker.

4. Hvem søker, og hva søkes det om?

En gjennomgang av samtlige 123 søknader viser at det er velforeninger/beboerforeninger som er de mest aktive søkerne av nærmiljøtilskudd i bydelen. Denne gruppen står for nærmere 30 prosent av søknadene. Dernext er fritidsaktiviteter som korps og idrett-, samt næringsaktører hyppige søkere, mens sameier/borettslag og enkeltpersoner/sosiale entreprenører til sammen utgjør rundt 18 prosent av søknadene. Videre er annet-kategorien relativt stor da dette omfatter alle søkere som ikke faller inn under de definerte kategoriene, eksempelvis ulike interesseorganisasjoner.

Figur 4: Sentrale søkergrupper for nærmiljøtilskudd på Storhaug.

Som omtalt i introduksjonen er kriteriene som ligger til grunn for å motta tilskudd relativt generelle, med stikkord som attraktive, åpne og inkluderende møteplasser, økt aktivitet, ny giv og lokalt engasjement. En konsekvens at dette er at det er stort spenn i hva det søkes om, eksempelvis beplantning, aktivitetsutstyr, kunstarrangementer, gatefester og utbedring av lekeplasser, som til sammen skal bidra til å nå målene med tilskuddsordningen. En gjennomgang av samtlige 82 tiltak gjør det mulig å plassere dem i to hovedtyper, *fysiske tiltak og utstyr*, og *arrangementer og aktiviteter*, som videre inndeles etter nedslagsfelt, henholdsvis *bydel, nabolag eller organisasjon*, som vist i tabellen nedenfor. Innplassering i tabell er gjort på bakgrunn av en kvalitativ vurdering av tiltaksbeskrivelsene.

Tabell 1: Nærmiljøtilskudd etter hovedtype og nedslagsfelt.

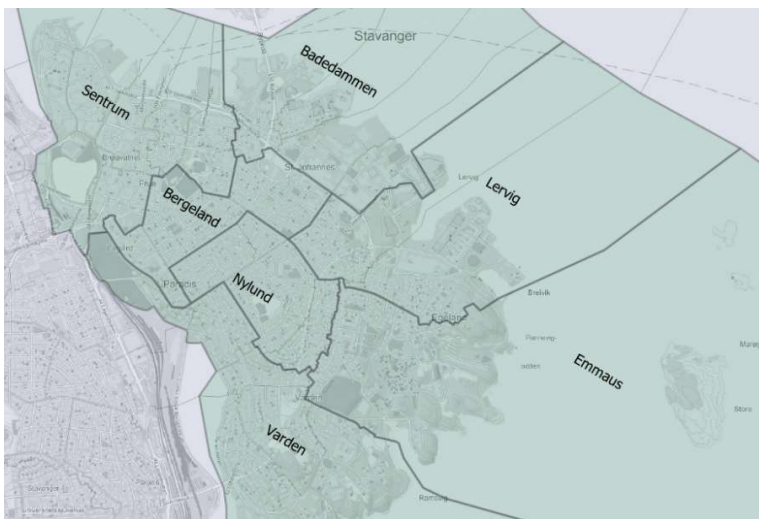
Nedslagsfelt	Fysiske tiltak og utstyr	Arrangementer og aktiviteter
Bydel <i>Eksempel</i>	18 tiltak <i>Utbedring av badeplass i bydelen</i>	31 tiltak <i>Bydelsfestival</i>
Nabolag <i>Eksempel</i>	9 tiltak <i>Etablering av nabolagsbøye</i>	12 tiltak <i>Gatefest</i>
Organisasjon <i>Eksempel</i>	7 tiltak <i>Innkjøp av treningsutstyr til idrettslag</i>	5 tiltak <i>Juleavslutning for fritidsaktivitet</i>

Fysiske tiltak og utstyr omfatter ulike former for oppgradering av uterom, eksempelvis beplantning, grillsted, benker, lekeplasser, belysning, utendørs trimapparater og lignende, samt diverse utstyr som kanoer, lydutstyr, volleyballnett og lignende. Den andre hovedtypen tiltak er arrangementer og aktiviteter, og vil typisk innbefatte festivaler, konserter, kurs, aktivitetsdager, nabolagsfester, juleavslutninger, teaterforestillinger og lignende. Denne typen tiltak er i utgangspunktet av mindre permanent karakter enn de fysiske tiltakene, men det finnes likevel flere eksempler på arrangementer som har blitt gjennomført flere ganger, og dermed i ferd med å få status som årlige- eller månedlige arrangementer. Nedslagsfelt brukes for å vise hvilken brukermasse tiltaksbeskrivelsen først og fremst retter seg mot. Eksempelvis vil en idrettsklubb som har søkt midler til rekrutteringstiltak rettet mot skolene på Storhaug ha bydelen som nedslagsfelt. Samme aktør kan imidlertid ha søkt midler til nytt sportsutstyr for klubben, men da er nedslagsfeltet først og fremst organisasjonen og medlemmene i klubben. I noen tilfeller kan grenseoppgangen mellom bydel og nabolag være litt uklar, men vanligvis fremkommer det i tiltaksbeskrivelsen om tiltaket primært er rettet mot nabolaget eller bydelen.

Tabellen viser at rundt 60 prosent av tiltakene er rettet mot bydelen, og da særlig knyttet til ulike arrangementer og aktiviteter. Omkring 25 prosent av tiltakene har nabolag som nedslagsfelt, mens de siste 15 prosentene er rettet mot tiltak internt i organisasjoner og lag. Inndelingen sier noe om brukerne som blir direkte berørt av tilskuddene og vil brukes videre i analysen av effektene av tilskuddsordningen.

5. Geografisk fordeling av tilskuddene

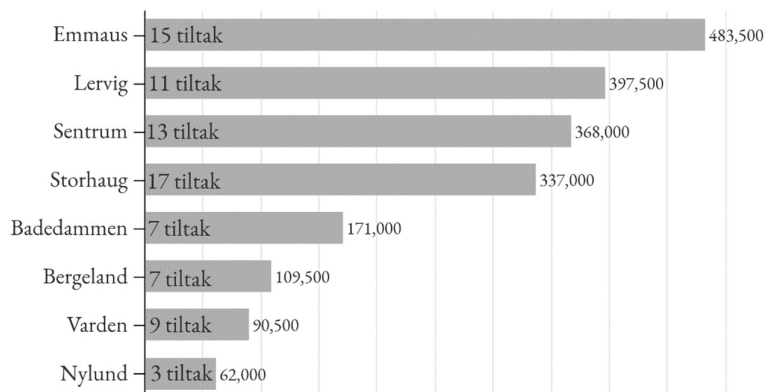
Den geografiske fordelingen viser antall tilskudd og totalbeløp etter levekårsoner i bydelen (figur 5). Ved siden av de syv levekårsonene i bydelen, utgjør Storhaug en egen kategori (figur 6). I sistnevnte kategori inngår fysiske og sosiale tiltak med flere- eller uspesifiserte lokaliteter som ikke kan knyttes direkte til en bestemt levekårsoner, eksempelvis tiltak rettet mot flere institusjoner (sykehjem, skoler, barnehager) i bydelen.

Figur 5: Kart over levekårsonene i bydelen.

Oversikten i figur 6 viser at det har blitt tildelt mest støtte til fysiske og sosiale tiltak i levekårsonene Emmaus, Lervig og Sentrum. I overkant av 60 prosent av støtten de siste fire årene er blitt fordelt i disse tre sonene. Bergeland, Varden og Nylund har mottatt minst, omkring 13 prosent av den totale støtten. Denne fordelingen skyldes dels at

de nordøstlige områdene av Storhaug (Stavanger kommune, 2019), men og at behovet i de ulike bydelen er noe forskjellig avhengig av blant annet fysisk utforming, fritidstilbud, møtesteder og andre urbane kvaliteter. Samtidig kan det stilles spørsmålstegn ved tildelingen til Badedammen, og dels Bergeland, som virker å være noe lav, tatt i betraktning den opphopingen av levekårsutfordringer som er i området (Levekår i Stavanger, 2017).

Figur 6: Fordeling av støtte etter levekårsoner. De siste fire årene har totalt 2 019 000 kroner blitt fordelt på 82 forskjellige tiltak.

6. Evaluering av nærmiljøtilskudd

Nærmiljøordningen har som hensikt å skape bedre bo- og oppvekstmiljø for innbyggerne i Storhaug bydel. I den forbindelse ønsker kommunen å støtte tiltak som bidrar til attraktive, åpne og inkluderende møteplasser, økt aktivitet, ny giv og lokalt engasjement. Med utgangspunkt i at levekårstall indikerer store sosiale forskjeller i bydelen (Levekår i Stavanger, 2017), påpekes det som nevnt at tiltak som kan bidra til å utjevne sosial ulikhet, særlig blant barn og unge, vil bli prioritert.

Intervjudataene fokuserer på utvalgte tiltak, hvor samtalen hovedsakelig omhandler erfaringer med tilskuddsordningen, erfaringer med selve tiltaket, og refleksjoner rundt de kortsiktige- og langsiktige effektene av tiltaket. Formålet med denne rapporten er ikke å evaluere hvert enkeltstående tiltak, men snarere å diskutere betydningen av nærmiljøordningen på et overordnet nivå. På bakgrunn av dette skilles det mellom sosiale- og fysiske tiltak (tabell 1) når det gjelder erfaringer med tiltakene, og effekten av disse. Dette innebærer at det først og fremst er summen av de fysiske og sosiale tiltakene som vurderes, selv om enkeltstående tiltak kan oppleves som mer eller mindre vellykkede.

Enkel og effektiv søknadsprosess

Når det gjelder erfaringene med selve tilskuddsordningen, fremkommer det tydelig at ordningen oppleves som viktig for bydelen, og mange opplever at tilskuddene bidrar til mye positivt, med henvisning til konkrete tiltak. Innledningsvis trekkes det frem at søkerne opplever prosessen med søknadsskriving som effektiv, og enkel å forholde seg til. Dette tilskrives først og fremst formatet på- og kravene til søknadstekst og tilhørende dokumentasjon. Mange omtaler og dialogen med kommunen i positive ordelag og beskriver ofte prosessen som lite byråkratisk. Det at søknadsprosessen oppleves å være enkel og effektiv illegges og stor verdi i en eventuell videreføring av nærmiljøordningen. En del mener at det nettopp er dette som gjør det mulig å søke også lave beløper, hvor gevinsten oppleves å stå i forhold til arbeidsinnsatsen. Flere påpeker imidlertid at markedsføringen av selve tilskuddsordningen kunne vært enda tydeligere, da flere sier at de «litt tilfeldig» kom over tilskuddsordningen, gjerne via andre personer som kjente til- eller hadde benyttet seg av den tidligere. Ved siden av personlig kommunikasjon, blir Storhaug bydelsavis og Facebook hyppig nevnt i forbindelse med hvordan søkerne oppdaget nærmiljøordningen. Innspillene om bedre markedsføring av ordningen bør vurderes i en eventuell videreføring, særlig med tanke på å nå ut til grupper i bydelen som ikke nødvendigvis har like enkelt for å skaffe denne type informasjon.

Arrangementer, aktiviteter og andre sosiale tiltak

De sosiale tiltakene som inngår i evalueringen dekker et bredt spekter av arrangementer og aktiviteter, fra integreringstiltak, gatefester, festivaler/aktivitetsdager, konserter, og andre sosiale tiltak rettet mot innbyggerne i bydelen. Beløpene som etterspørres for å gjennomføre sosiale tiltak varierer naturlig nok med størrelsen på arrangementet/aktiviteten (nedslagsfelt), men ofte etterspørres det relativt lave beløper for å gjennomføre sosiale tiltak, gjerne under 10.000 (figur 2). Mange av tiltakene holder kostnadene nede gjennom dugnadsarbeid, hvor selve tilskuddet eksempelvis kun dekker mat og drikke eller lyd- og lystekniske tjenester. Et gjentakende utsagn er «*vi fikk gjort veldig mye med lite*». De fleste beskriver de sosiale tiltakene som en suksess, med henvisning til oppmøte, engasjementet og responsen som initiativtakerne opplevde. Dette gjelder både større bydelsarrangementer, som festivaler og aktivitetsdager, hvor arrangørene estimerer oppmøte til å ha vært et sted mellom 300-500 personer, men og nabolagsfester og mindre sosiale arrangementer som typisk har trukket mellom 15-40 personer. Størrelsen på arrangementet gjenspeiler i stor grad tiltakets nedslagsfelt, og oppleves ofte å ha litt ulik funksjon. For større arrangementer fremheves det gjerne at denne type tiltak bidrar til å skape liv og røre i bydelen. Flere av disse arrangementene er særlig rettet mot barnefamilier, hvor det har vært et konkret ønske fra arrangørenes side å gjøre bydelen mer attraktiv for denne målgruppen.

«Vi ønsker at barnefamilier skal bli boende på Storhaug. Det bidrar til å skape stabile og gode bomiljø med mennesker som bryr seg om bydelen. Derfor ønsker vi å gjøre ting som øker attraktiviteten for barnefamilier» (Initiativtaker, bydelsarrangement).

Sitatet ovenfor etterfølges av en bekymring over boligutbyggingen de siste årene, som i liten grad oppleves å tilrettelegge for at flere barnefamilier skal kunne bo i bydelen. En annen initiativtaker til et bydelsarrangement beskriver oppmøtet som overveldende, men opplever samtidig at de fleste kommer fra nærområdet, selv om arrangementet i utgangspunktet henvender seg til hele bydelen.

«Det kom mange flere enn vi forventet, også mange med minoritetsbakgrunn, men så var det veldig fint vær den dagen. De fleste kommer fra nærområdet, men så er det alltid noen slengere fra andre soner» (Initiativtaker, bydelsarrangement).

Sitatet over illustrerer et poeng om nedslagsfelt, som mange andre også har påpekt under intervjuene. Selv om arrangementer og aktiviteter i utgangspunktet henvender seg til bydelen, opplever ofte initiativtakerne at de fleste som deltar på arrangementene bor i umiddelbar nærhet. Dette er et viktig poeng da samlingsstedene for denne type arrangementer ikke er likt fordelt i bydelen. Eksempelvis er det veldig mye som skjer i og rundt Midjord bydelshus, som, uavhengig av nedslagsfelt, ikke nødvendigvis lykkes i å aktivisere befolkningen i de sentrumsnære sonene Bergeland, Badedammen og Sentrum. Det kan derfor være et poeng å i større grad spre aktiviteter og arrangementer utover hele bydelen, selv for arrangementer som er åpne for alle.

Videre er det interessant å notere at flere av informantene refererer positivt til sosiale arrangementer de har deltatt på, uten at vite at det er nærmiljøtilskudd som ligger til grunn for tiltaket. Noen har fått kjennskap til hva nærmiljøtilskuddene går til gjennom Storhaug bydelsavis, men flere presiserer at de ønsker mer synliggjøring av tiltak som baserer seg på nærmiljøtilskudd, og mer synliggjøring av hva som skjer i bydelen generelt.

I motsetning til de store bydelsarrangementene, fremkommer det i samtaler om nabolagsfester og mindre sosiale tiltak, at fokuset først og fremst er å bygge samhold og sosiale relasjoner gjennom å bli kjent med andre som bor i nærheten.

«Vi tok initiativ til en fest fordi det har skjedd en stor utskiftning i nabolaget de siste årene, og det hadde vært greit å bli bedre kjent. Tidligere visste vi knapt hvem som var foreldrene til hvem» (Initiativtaker, nabolagsarrangement).

En annen påpeker at nabolagsfesten har bidratt til nettopp dette.

«Nabolagsfesten har skapt langvarige effekter. De voksne, men særlig barna, har blitt bedre kjent. Nå snakker vi med naboene hvis vi møter de på butikken. Vi kommer til å arrangere fest også dette året, uavhengig av støtte, men vi får inkludert flere med støtte fra kommunen» (Initiativtaker, nabolagsarrangement).

Sitatet over illustrer noe som har vært tilfelle ved flere av de mindre sosiale tiltakene, nemlig et ønske om å videreføre og gjenta arrangementer, i mange tilfeller uavhengig av støtte fra kommunen. Sistnevnte viser at nærmiljøtilskudd kan være en viktig faktor for å dra i gang tiltak som senere kan bli bærekraftige gjennom bidrag fra beboerne selv. Dette medfører likevel en risiko for at familier med lavere betalingsevne i mindre grad har mulighet å delta på denne type sammenkomster.

Ved siden av nabolagsarrangementer, er det flere mindre sosiale tiltak som trekkes frem som svært vellykkede, og som typisk arrangeres på bydelshus, kirker eller lignende innendørs møtesteder. De fleste av disse arrangementene er åpne for alle, men ved flere tilfeller vies vanskeligstilte grupper ekstra oppmerksomhet, for eksempel gjennom direkte invitasjoner. Som tidligere nevnt er dette gjerne arrangementer hvor det oppleves at det først og fremst er personer som bor i nærheter som benytter seg av tilbudet.

Oppgradering av uterom og andre fysiske tiltak

De fysiske tiltakene som er evaluert omfatter alt fra større helhetlige oppgraderinger av uteområder (parker e.l.), tilrettelegging for utendørs fysiske aktiviteter, etablering av mindre nabolagsparker, kjøp av utstyr til fritidsaktiviteter og mindre enkeltstående tiltak som beplantning og lekestativ.

Sammenlignet med de sosiale tiltakene, er det noe mer variasjon i effekten informantene opplever at de fysiske tiltakene har hatt. Dette skyldes dels at mange stiller større krav til effekt for en del fysiske tiltak da disse gjerne er permanente og ofte har et annet kostnadsnivå enn de sosiale tiltakene. De fysiske tiltakene som vurderes som mest positive er ofte mindre grøntområder, nabolagsparker og aktivitetsområder som beboerne selv har opparbeidet på dugnad. I disse tilfellene har nærmiljøtilskuddet typisk dekket utgifter til planter, blomsterkasser, sportsutstyr og lignende. Denne type fysiske tiltak blir trukket frem som svært effektive i forhold til kostnadene, og mange mener at de «får gjort mye med lite», slik mange også argumenterte når det gjaldt de sosiale tiltakene.

«Vi gjorde alt på dugnad, så det kostet ikke mye. Det lå helt brakk tidligere, men nå bruker mange området, spesielt i sommerhalvåret, da leker ofte barna der» (Initiativtaker, grøntområde).

En annen initiativtaker beskriver utbedringen av uteområdet slik:

«Det estetiske er jo en ting, men det er jo blitt et samlingspunkt for oss som bor i nabolaget. Det er stort sett de som bor i nærheten som bruker det, men det er en del som har begynt å gå gjennom på vei til/fra sentrum» (Initiativtaker, nabolagspark).

Det er gjennomgående i flere av intervjuene at en del av de fysiske tiltakene har ført til nye vennskap og mer samhold i nabolaget. Dette er dels knyttet til at beboerne er blitt kjent gjennom selve dugnadsarbeidet, men og at utbedringen av det fysiske miljøet har ført til mer sosialt utendørs samvær blant beboerne i nabolaget. Flere av initiativtakerne mener at beboerne føler et annet eierskap til uteområder som de selv har planlagt og utarbeidet, og at dette bidrar til å øke bruken- og vedlikeholdet av det. I tillegg til bruksverdien er det mange som påpeker det estetiske, og at det er triveligere å bo i områder hvor det er fint rundt dørene.

«Det ble nylig solgt en bolig i gata, og da ble uteområdet brukt aktivt i markedsføringen» (Beboer, nabolagspark)

De fysiske tiltakene som er beskrevet ovenfor står i kontrast til en del fysiske tiltak som informantene mener har vært mindre vellykkede. I sistnevnte kategori inngår særlig kompromissløsninger, hvor utførelsen av tiltaket kun delvis treffer det som ble forespeilet i søknaden. Dette skyldes vanligvis at støtten ikke har vært tilstrekkelig til å dekke hele tiltaket,

men kan og være en vurdering som tas på bakgrunn av andre forhold, som for eksempel sikkerhet.

«Oppgraderingen ble ikke helt slik vi hadde sett for oss. Det som er gjort er bra, men vi ville hatt ting som kan aktivisere flere aldersgrupper, da hadde det blitt brukt mye mer» (Initiativtaker, aktivitetsområde)

En annen påpeker at det er behov for mer trær, planter og blomster i bydelen, men at det må gjøres skikkelig fordi *«en plante utgjør liten forskjell»*. Sitatene over illustrerer noe flere uttrykker under intervjuene, nemlig at en del enkeltstående fysiske tiltak ikke kommer til sin rett fordi helhetstankegangen mangler. Det at flere opplever disse fysiske tiltakene som *«litt halvvegs»* kan tale for at tilskuddene til dette formålet ikke nødvendigvis bør fordeles på mange mindre tiltak, men heller fokusere på *«kvalitet fremfor kvantitet»* som en av informantene forklarte det. Mange påpeker samtidig at dette ikke nødvendigvis trenger å være så dyrt, og henviser gjerne til vellykkede utbedringer av uteområder som velforeninger og sameier har gjort gjennom dugnadsinnsats. Flere av initiativtakerne påpeker også at mange av beboerne har blitt bedre kjent gjennom dugnadsarbeid og samarbeid om vedlikehold, noe som har bidratt til bedre samhold i nabolaget.

En annen kategori er ute- og aktivitetsområder, gjerne større prosjekter, hvor tiltaket i seg selv omtales som positivt, men som mange mener brukes altfor lite.

«Det er blitt veldig bra. Jeg ser at folk bruker det, men det er synd at det ikke brukes mer. Det ligger sånn at du akkurat ikke ser det fra turstien, så det er mulig at det hadde hjulpet med bare et skilt» (Initiativtaker, aktivitetsområde)

En initiativtaker for et annet aktivitetsområde sier:

«Vi som bor her bruker det mye, men jeg ser sjeldent andre bruke det, jeg tror ikke de vet om det» (Initiativtaker, aktivitetsområde)

Sitatene ovenfor illustrerer noe som er påpekt tidligere i rapporten som handler om synliggjøring av tiltakene. For de fysiske tiltakene kan dette eksempelvis være skilter i bydelen, eller bydelskart som er tilgjengelig flere steder (butikker, bydelshus, e.l.) på Storhaug.

Avslutningsvis er det verdt å nevne kjøp av aktivitetsmateriell og annet utstyr til fritidsaktiviteter da dette er en egen kategori (tabell 1). Disse utgjør, på lik linje med de sosiale tiltakene på klubbnivå, en relativt liten andel av tiltakene som har fått støtte. Selv om disse tiltakene først og fremst kommer medlemmene til gode, er det en utbredt oppfattelse at en bør ivareta, styrke og ikke minst utvide fritidstilbudet i bydelen. Selv om en kan argumentere for at kjøp av nytt utstyr og sosiale arrangementer vil øke attraktiviteten til utvalgte fritidstilbud i bydelen, er det likevel en del som uttrykker en viss bekymring for

hvorvidt disse tilskuddene kommer felleskapet til gode. En del påpeker at tilskuddene først og fremst bør bidra til et bredere tilbud fritidsaktiviteter, samt bidra til at flere barn og unge deltar i fritidsaktiviteter gjennom rekrutteringstiltak og økning av kapasiteten ved behov.

Fordeling og utjevning av sosiale forskjeller?

Ved siden av gode bo- og oppvekstmiljø, skal tilskuddsordningen bidra til utjevning av sosiale forskjeller (Stavanger kommuner, 2019). Evalueringen viser til mange initiativtakere som ønsker å gjøre noe positivt for bydelen. Mange bruker egen fritid på dette og baserer ofte tiltaket på dugnadsinnsats. Noen av tiltakene har og et viktig mål om å bidra til utjevning av sosiale forskjeller, gjennom for eksempel integreringstiltak eller andre sosiale tiltak rettet mot vanskeligstilte grupper. Dette engasjementet fortjener mye ros.

Samtidig er det viktig at evalueringen, på bakgrunn av informasjonen som foreligger, stiller spørsmålsteget til om noe kan gjøres annerledes for å bedre ivareta målet om å minske de sosiale forskjellene i bydelen. Rapporten har tidligere vist til at det er en relativt ujevn fordeling av tiltak og midler i de ulike levekårsonene (figur 6). Dette kan dels knyttet til hvor søkerne er bosatt og hva som er definert som kjerneområdet for områdesatsingen, men og lokalisering av fritidstilbud, møtesteder (f.eks. bydelshus) og andre forhold som påvirker fordelingen av tiltak etter levekårsoner. Eksempelvis er det naturlig at Nylund og Varden mottar mindre i nærmiljøtilskudd ettersom dette er utpregede boområder som viser til levekårstall som er langt mer positive sammenlignet med de andre levekårsonene i bydelen (Levekår i Stavanger, 2017). Det er imidlertid en ujevn fordeling dersom en sammenligner området Bergeland/Badedammen, som til sammen har mottatt 280 500 fordelt på 14 tiltak og Lervig/Emmaus som har mottatt 881 000 fordelt på 26 tiltak (figur 6). Selv om flere av tiltakene i Lervig/Emmaus har henvendt seg til hele bydelen, har rapporten tidligere vist til funn som kan tyde på at det geografiske nedslagsfeltet gjerne begrenses til nærområdet (se avsnitt om sosiale tiltak). Tatt i betraktning at Bergeland/Badedammen viser til større levekårsutfordringer enn Lervig/Emmaus (Levekår i Stavanger, 2017), bør det jobbes mer med å stimulere til flere tiltak, arrangementer og mer søknadsaktivitet i området Bergeland/Badedammen.

Et annet viktig moment som bør kommenteres i forbindelse med sosiale forskjeller er hvem som benytter seg av nærmiljøordningen, og hvem som eventuelt faller utenfor. Intervjudataene viser at søkerne av nærmiljøtilskudd er personer med et sterkt samfunnsengasjement. Flere omtaler seg selv som «ildsjeltyper» eller «sosiale entreprenører», og de fleste har god kjennskap til arbeidet kommunen gjør i bydelen. Initiativtakerne er komfortable med søknadsskriving og har beskrevet søknadsprosessen som «enkel og grei». Dette tegner et bilde av en ressurssterk gruppe mennesker som ønsker å bidra til positiv utvikling i bydelen. Samtidig er det viktig å problematisere i hvilken grad dette påvirker representativiteten til nærmiljøordningen. En informant beskrev dette problemet slik:

«Søknadene er ofte velskrevne og forseggjorte, men satt litt på spissen så forsøker jo vi å nå ut til de som ikke kan skrive» (Søknadsforvalter)

Sitatet over illustrerer en kjent problemstilling knyttet til innbyggerinvolvering og representativitet. For nærmiljøordningen kan dette handle om hvem som setter premissene for tiltakene, og hvilke behov og ønsker som løftes frem. Det er derfor gode argumenter for å jobbe mer aktivt med å få opp søknadsaktiviteten blant grupper som i liten grad blir involvert i områdesatsingen. En mulighet er at kommunen bistår med ressurser og kompetanse knyttet til søknadsskriving, eller kobler denne kompetansen med representanter som per i dag er lite involvert i utviklingen av Storhaug.

7. Konklusjon og innspill til det videre arbeidet

Evalueringen viser at nærmiljøordningen bidrar til å flere aktiviteter og møtesteder, nye sosiale relasjoner, mer samhold, økt engasjement og dugnadsinnsats. Videre er det en tydelig oppfatning at de fleste evaluerte tiltakene har bidratt til mye i forhold til kostnaden. Stort engasjement og dugnadsinnsats har vært nøkkelen til dette, og viser gjentatte ganger at effekten kan oppleves som betydelig selv om tiltaket har vært rimelig å gjennomføre. En viktig årsak til dette er at støtten, og dugnadsinnsatsen dette fordrer, i seg bidrar til å skape nye relasjoner og samhold i beboerforeninger, sameier eller andre grupper med initiativtakere. Summen av tiltakene kan derfor sies å treffe godt i forhold til formålet med støtteordningen. Samtidig peker rapporten på enkelte forbedringsmuligheter som bør vurderes ved en eventuell videreføring av ordningen.

- Det bør jobbes mer med synliggjøring av selve støtteordningen, samt de fysiske- og sosiale tiltakene den har bidratt til å realisere.
- Flere fysiske tiltak bør i større grad inngå i en helhetsvurdering av det fysiske miljøet.
- Det bør jobbes mer med en jevnere fordeling av nærmiljøtilskudd i bydelen. Levekårsonene Badedammen og Bergeland bør prioriteres.
- Det bør jobbes med å øke søknadsaktiviteten blant grupper i bydelen som i liten grad tar del i områdesatsingen.

8. Referanser

Stavanger kommune (2017) *Levekår i Stavanger: geografisk fordeling – rapport nr. 7*. Tilgjengelig: <https://www.stavanger.kommune.no/om-stavanger-kommune/stavanger-statistikken/Levekaar-i-Stavanger/> [Nedlastet 14.02.19].

Stavanger kommune (2019) *Nærmiljøtilskudd for Storhaug*. Tilgjengelig: <https://www.stavanger.kommune.no/om-stavanger-kommune/bydeler-i-stavanger/storhaug-bydel/narmiljotilskudd-for-storhaug/#hvem-kan-s-ke-> [Nedlastet 14.02.19].

NORCE Norwegian Research Centre AS , Postboks 22 Nygårdstangen, NO-5838 Bergen, Norway
E-MAIL post@norceresearch.no | WEB norceresearch.no | TEL. +47 56 10 70 00 | ORG. NO. 919 408 049

